

До спеціалізованої вченої ради ДФ 41.136.004,
Міжнародний гуманітарний університет
(Одеса, Фонтанська дорога, 33)

ЗВЕРНЕННЯ

щодо дисертації Дениса Володимировича Щамбури «Неофіційне право»,
представленої на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 081 – Право

Загальнотеоретична юриспруденція сьогодення позиціонується як наука, плюралістична за своїми методологічними підходами та відмітна множинністю правових парадигм. Очевидним є те, що пануючий довгий час в науці позитивістський підхід, згідно з яким право є виключно витвором та інструментом державної влади, на сьогодні неспроможний дати адекватну сучасним реаліям відповідь на питання про природу права, його зв'язок з іншими соціальними нормами, його роль у соціумі. По суті, держава втратила (якщо й мала) монополію на правове регулювання. Саме тому наукове завдання, сформульоване здобувачем, видається актуальним.

Рецензоване дисертаційне дослідження має всі необхідні для роботи такого рівня компоненти. Слід відзначити правильно обрану методологію дослідження, який присвячено окремий підрозділ роботи. Чітко визначено, якого праворозуміння дотримується автор (інтегративне), застосовано відповідний цьому типу праворозуміння комплексний підхід до вибору методологічного інструментарію (антропологічний, аксіологічний, герменевтичний, синергетичний, потребовий, діалектичний та історіософський підходи, порівняльно-правовий, системний, функціональний методи). Автором опрацьовано і критично осмислено здобутки попередників в дослідженні теми (утім, їх небагато).

До переваг роботи слід віднести чіткі формулювання основних положень роботи, надання точних, логічно несуперечливих визначень, узагальнень емпіричного матеріалу, якими підкріплюються теоретичні висновки.

Грунтовний аналіз правових доктрин та в їх історичному розвитку дав можливість автору зробити підтримуваний нами висновок про те, що ідея існування права за межами власне державної діяльності існує з давніх-давен, але тільки у Новітній час ця ідея набула характеру концепту неофіційного права. Так, автор переконливо доводить, що уявлення про різноманітність форм буття права зароджуються ще в античний період завдяки відкритій античними філософами дихотомії природного та позитивного права. Ідея права, незалежного від держави була піддана суворій критиці з боку представників

концепції юридичного позитивізму і, як зазначає автор, лише критика юридичного позитивізму з боку прихильників соціологічного праворозуміння знову актуалізувала проблему неофіційного (недержавного за своїм походженням) права. Автор успішно доводить, що неофіційне право має місце не тільки в спільнотах, які ведуть традиційний спосіб життя, але й в сучасних інформаційних постіндустріальних суспільствах. Визначення поняття неофіційного права, його ознак, функцій, форм існування становить наукову новизну дисертаційного дослідження Д.В. Щамбури.

Як і кожне оригінальне дослідження, дисертація Д.В. Щамбури не позбавлена деяких недоліків. Зокрема, уточнюючи поняття праворозуміння, автору слід було би детальніше і чіткіше провести розмежування цього поняття з поняттям правосвідомості. Виходить, що концепт неофіційного права є результатом розгляду права через призму інтегрального праворозуміння, тоді як основою формою буття неофіційного права автор називає правосвідомість.

Проте вказане зауваження носить характер запрошення до дискусії і не ставить під сумнів оригінальність та високий науковий рівень рецензованої роботи.

Дисертаційне дослідження на тему: «Неофіційне право» відповідає спеціальності 081 Право та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 року № 261 (зі змінами та доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), п. 10 Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 167 (зі змінами), а її автор – Щамбура Денис Володимирович – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

Викладач кафедри
адміністративної діяльності поліції
Одеського державного університету
внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент

Олена КРИЖАНОВСЬКА

Підпис *Крижановської О.*
СВІДЧУЮ:
Завідувач ВДЗ ОДУВС
Денис А. Трибенко
« 19 » 01 20 2019 рр.